

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Friderici Karg Bambergensis Franconis. Pax Religiosa Sive De exemptionibus, & subjectionibus Religiosorum

Karg von Bebenburg, Johann Friedrich

Herbipoli, 1680

V. De benedictione Abbatum ac Præpositorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38315

nis sunt, tribuat. Unde c. *quædam* 19. *h. t.* prius ab Episcopo con-
mante de duobus copulativè videtur
est, nempe de processu electionis,
habilitate personæ electæ. Quamvis
nim nulla reperitur in Jure forma
firmationis præscripta; ideoque suffi-
ciat quodcunque dictum aut factum de-
clarativum voluntatis Superioris con-
firmantis, maxime si hic præfens fuerit
electioni: aliàs tamen inquisitio super
præmissis duobus requiritur, citatis
tem generaliter opponere se volentibus
cum assignatione termini peremptorii
ad comparandum.

CAPUT V.

De benedictione Abbatum et
Præpositorum.

417. *Discrimen inter Abbates qui benedici-
untur auctoritate Apostolica; et qui aucto-
ritate ordinariâ à proprio Episcopo.*

9
3

41. De
noq
49. De
simul
420. De
sam
421. De
412. De
de inf
Bambe
413. De
414. De
am Ep
enit
415. De
de obl
monia
416. De
417. De
Insula
418. C. 4
runt
legio C
à Leon
419. De
pro D
421. De c
Faldist
mation

41. De habitu Electi & Assistentium; pridie-
neq; jejunio Episcopi atque Electi.
42. De aramento Electi: ubi de quorundam
simulata superstitione.
43. De examine Electi; & qualiter ante missa-
sam se induat.
44. De sandaliis, & compagi seu caligis.
45. De Encolpio, seu Cruce Pectorali: ubi
de insigni privilegio Abbatis S. Michaelis
Bamberga.
46. De Dalmatica, & Tunicella.
47. De impositione non consecrativa manu-
um Episcopatum; traditione Regula, Ba-
nuli, & Annuli.
48. De usu Baculi Pastoralis, ubi nonnulla
de obligatione servandi formam in Care-
moniali Episcoporum prescriptam.
49. De Annulo.
50. De oblatione, Pace, communionem, &
Insulatione.
51. & 52. De usu mitra Abbatum, alio-
rumq; Episcopis inferiorum: ubi de privi-
legio Canonice Ecclesie Bambergensis
a Leone IX. iisdem concesso.
53. De Chirothecis adhibendis extra missas
pro Defunctis.
54. De collocatione neo-Abbatis in sede aus-
Faldistorio; benedictione Populi; & acclae-
matione; Ad multos annos,

432. De benedictione Abbatis usum mitra
habentis.

417. **C**um Abbates plerumque be-
nedicantur ab eodem Episco-
po, à quo confirmati fuerunt, superflua
est cæremonia prælegendi mandatum
de Benedicendo, ne idem sibi incipiat
præcipiat: sed præmissis Cæremoniis in
Pontificali Romano præstitutis, Prior
Assistentium demissè rogat Episcopum
ut hunc Electum ordinare dignetur
quo examinato, Electus coram Episco-
po in genua dimissus præstat huic iur-
amentum fidelitatis, & schedam pendente
te sigillo suo roboratam Eidem con-
gnat: secus autem, si quis Abbas benedi-
cendus esset autoritate Apostolica
vel ab alio, quàm à proprio Episcopo
quo casu non antè procedet Episcopus,
quàm mandatum obtinuerit de tali be-
nedicendo.

418. Ipsa benedictio fit ab Episcopo
assistentibus duobus Abbatibus cum
per-

perpelliceis, stolis, pluvialibus, & mitris simplicibus albis, die Dominico, vel festivo, horâ congruâ: præmissis tamen pridie jejunio tum ab ipsomet Episcopo, tum ab Abbate benedicendo. Electus in Capella sua paratur amictu, albâ, cingulo, stolâ in modum Presbyteri, ac pluviali; dumque ab Assistentibus ad Episcopum in habitu Pontificali sedentem supra faldistorium ante medium Altaris dispositum adducitur, deposito bireto, unâ cum Assistentibus, quorum capita quoque detegantur, se reverenter inclinât.

419. Tum verò sedentibus universis, senior Assistentium surgens detecto capite petit ab Episcopo, ut Electum Benedicere velit; productoque reverenter mandato, si tali fuerit opus, & per Notarium intelligibili voce, omnibus tecto capite sedentibus, prælecto, Electus surgens, coram Episcopo genuflexus legit juramentum in Pontificali Romano præscriptum: quod cum olim, referente
Chro-

Chronico Cassinensi, quidam facere
detrectâssent, eo simulatæ superstitionis
prætextu, quòd nec per Evangelium
nec per Regulam S. Benedicti jurare
ceret, Innocentius III. c. *Es. 26*
de jurejur. excusationem hanc frivola
repulit; & ne Cistercienses, auctâ Re-
gione, ab hoc debito se forsan libera-
crederent, Honorius III. c. *Ne DE*
43. de Simon. formam jurandi spe-
ciali pro illis præfixit.

420. Emissio juramento, Episcopus
ad benedicendi examen procedit, cui
Electus ad singulas interrogationes
surgens capite detecto Respondet jura-
Pontificale, completoque examine ge-
nuflexus manum Episcopi deosculatur
& cum Assistentibus ad Capellam
destinatam recedens, Pluviali deponit
si non acceperit in principio, calceat
sandaliis; acceptâque Cruce pectoris
si specialissimo illam gerendi privilegio
gaudeat, & aptatâ sibi stolâ, Tunice
lam, Dalmaticam, Planetam, & cruce
pauca

9
3

pulum accipit; ac medius inter Assisten-
tes suos in Altari minori sibi parato Mis-
sam *de die*, cum collecta pro se dicenda
sub uno *per Dominum* cum collecta di-
ei, pariter cum Episcopo prosequitur
usque ad *Alleluja*; vel ad *ultimum ver-*
sus Tractus, aut *sequentia* exclusivè vul-
tu per totam Missam ad Altare conver-
so.

427. Sandaliorum usus alicubi, te-
ste Amalario Fortunato, Presbyteris,
Diaconis, & Subdiaconis fuit commu-
nis; extatque S. Bonifacii Germaniæ A-
postoli constitutio Synodica Capitulo-
ribus Caroli Magni inserta, *ut omnis*
Presbyter Missam ordine Romano cum
sandalis celebret: ne videl. detritis ac
sordidis calceis Sanctuarium descende-
rent: quapropter in Ecclesiastica supelle-
tille quondam fuere sandalia celebratu-
ris concessa, peracto sacrificio relin-
quenda in sacristia cæterorum usui, ut
ex testamento Leodebadi apud Helgal-
dum Floriacensem discimus: quem mo-
rcm

rem PP. Franciscani strictioris obse-
 vantia, Capuccini, & alii nonnulli ho-
 diedum observant; laudantur quæ Ba-
 drio Tr. de prepar. Sacerdot. pag. 290.
 Ecclesiæ, in quibus asservantur honeste
 crepidæ, ne Sacerdotes ad Altare cum
 calceis lutulentis accedant. Quam ob
 causam in Italia vidi ante plures Eccle-
 sias ferrum quoddam immuratum, ad
 quod homines templum ingressuri cal-
 ceorum Sordes abstergere solent: id
 quod ab Hebræis etiam ante introitum
 in eorum Synagogas usu receptum est,
 auctoritate Salomonis aientis: *Capitulum*
pedem tuum, quando ibis ad Domum
DEI affirmant ii, qui de moribus eorum
dem discurrunt. Primario tamen iure
Sandalia in forma splendidiore una cum
compagis seu Caligis, competere debent
Episcopis, donec Leo IX. Abbatibus
sinensi sandaliorum usum, inde ad alios
tractu temporis delatum, concessit.
 422. De Encolpiorum seu *Cruciformium*
pectoralium usu non libet hic morari

differere, labore hoc ad aliud opuscu-
 lum paulò post in vindicatione *Pacifi-*
carum cogitationum mearum adversùs
 D. Joannem Ludovicum Hartmann, &
 D. Hieronymum Brückner, luci pub-
 licæ dandum rejecto: maximè cum A-
 postolica privilegia *Cruis pectoralis*
 communiter nequaquam meminerint,
 ut videre est in iis, quæ ab Alexandro II.
 A. C. 1063. Egelsimo; ab Urbano II.
 S. Hugoni Cluniacensi. A. C. 1088. &
 A. C. 1095. ejusdem Hugonis Successo-
 ribus Abbatibus, in amplissima licèt a-
 liis forma, concessa fuère. Nec obstat,
 quòd in Pontificali, autoritate Cle-
 mentis VIII. recuso, ejusdem mentio
 fiat, cum intelligendum sit tantùm de
 iis Abbatibus, quibus insolitum hoc
 privilegium, ut Abbati Monasterii
 Montis S. Michaëlis Bambergæ, cui &
 crux in Ecclesia sua præfertur, quoties
 solemniter celebrat, specialissimè com-
 petit: Unde cæteri, qui encolpii gestan-
 ti privilegio destituuntur, simplicium
 Pres-

Presbyterorum more, orarium
cancellatione, in forma crucis ante
Stus demittent.

423. Tametsi porrò Episcopum
quoque speciale indumentum
Dalmatica & Tunicella, peculiariter
à *Dalmatica Diaconi* & à subdiaconi
Tunicella, quâ subdiaconis diuina
clesia Romana uti non licuit olim
stinctâ: hodie tamen utraque
tiam Abbatibus mitratis in eorum
nedictione conceditur, non enim
gnificatione Mystica, quâ Episcopis
sed ad insignius tantum aliquo
mentum c. *Abbatibus*. 3. de privilegio
utit S. Bernardus *epist.* 42. ad Elu
senonensem Archiepiscopum, ut
eificalium in aliis, quàm Episcopis
stus ac indecentiæ; & Petrus
epist. 90. superbiæ cuiusdam
seu præsumptuosæ ostentationis
rit; & Congregatio Burschele
batibus quoque privilegio
rundem usu interdixerit. Sed ut
425. A

orarium et
 rucis ante
 rramur.

424. Recitatis deinde, juxta modum
 Pontificali præscriptum, Psalmis Pœ-
 nentialibus (qui in consecratione E-
 piscopi, tanquam in ordine *Perfeetorum*
 constitui, omittuntur) Litanis, Ver-
 sibus, ac orationibus, aliisque præmis-
 sis, & factâ supra Caput Electi amba-
 rum manuum Episcopialium, digitis
 non disjunctis, extensarum impositio-
 ne, absque interventu S. Chrysmatis
 cum formula tantum precatoria, Epi-
 scopus sedens cum mitra tradit Electro
 Regulam ambabus manibus eam exci-
 pienti; deinde Baculum; tertio Annu-
 lam, quem digito annulari dexteræ ma-
 nis Neo-Abbatis immitit; dictâque si-
 ne mitra versus Abbatem coram se in
 genua provolutum oratione: *Te omni-*
potens &c. eundem ad osculum Pacis
 immitit; quod pariter faciunt Assisten-
 tes.

425. Ante annum à Christo nato mil-
 X
 lesi-

lesimum usus Baculi Pastoralis in sole
 mnitatibus Ecclesiasticis vix alteri
 quàm Episcopis solis, concessus fuit
 omnisque cæremonia quondam ad
 bita in benedictione Abbatum, in
 Sacramentarium S. Gregorii, in hac
 ratione constitisse videtur: *Quasi
 omnipotens DEUS, famulum tuum
 quem ad regimen animarum elegisti
 gratia tua dono prosequere: ut Te laudemus
 cum ipsa Tibi nostra electione placemus.*
Per &c. Postquam tamen, vel ab Episcopis,
 ut de Berengario Vefunione
 Archiepiscopo legitur; vel à SS. Pontificibus
 ad hujus Insignis usum Abbates ad
 missi fuerunt, aliud monendum non
 currit, nisi quòd regulariter intra
 rum Monasteria solùm; non autem
 tra eadem, quòd Pastorale illorum
 cium nequaquam protenditur, nisi
 certis solemnitatibus specialissime à S.
 sede indultum sit; at coram Episcopo
 locali nunquam, ne quidem in propriis
 Ecclesiis, extra actum Benedictionis
 novi

ralis in sole
 vix alter
 concessus
 ondam
 atum, ju
 rii, in hac
 Quasi
 lam
 am elegit
 ut Te lar
 se plac
 vel ab
 Tesunior
 à SS. Pon
 i Abbate
 dum non
 ter intra
 on autem
 illorum
 tur, nisi
 aliffine à
 in Episc
 in p
 nedi
 novi

novi Abbatis, uti liceat Baculi Pastora-
 in signi. arg. Ic. Denique. 6. dist. 21. &
 volentes. 8. X. de off. Legati. Carem.
 Episc. l. 1. c. 17. ubi non possum non in-
 tolere, caremonias sacras ad Orthodo-
 xæ Religionis nostræ splendorem, ædi-
 ficationem Populi, A dversariorumque
 confusionem institutas, mutari à qui-
 busdam pro libitu, substitutis insolitis,
 per quas res Divina & Ecclesiasticus Or-
 do potius turbatur ac dehonestatur,
 dum aliqui privilegio Baculi & Mitræ
 audentes, baculo pastorali passim & u-
 que uti præsumunt; & coram Sanctis-
 simo Altaris Sacramento solemniter ex-
 posito mitrâ (contra Carem. Episc. &
 Missale feriâ VI, in Parasceve) Caput
 reverenter obtegi sinunt, nullâ quan-
 tibus temporis vetustate excusabiles,
 tum ob deformitatem cum scandalo
 conjunctam; tum ob auctoritatem S.
 Matris Ecclesiæ statuentis in S. Conc.
 Triden. sess. 7. de sacramen. in gene. can.
 Anathema esse, si quis dixerit, re-
 ceptos

X 2

ceptos & approbatos Ecclesie Catho-
 licæ ritus contemni, aut sine peccato
 mitti à ministris prohibito, aut in no-
 per quemcunque Prælatum mutari po-
 se. Certè, si inter umbras Legis anti-
Levit. 10. v. 2. Nadab & Abiu filii A-
 ron offerentes coram Domino ignem
 alienum à ritibus præscriptis, igne
 sumpti fuerunt: quis in plena Evan-
 luce, non observatâ S. Matris Ecclesie
 normâ ab indignatione Dominica-
 tum se putet? contestante Innocentio
 Constit. *Et aliàs.* omnes ad observan-
 dam exactè Cæremonialis formam
 neri, ita ut nemo ex iis, quibus Pontifi-
 calia exercendi munus concessum est,
 nisi formulis, quæ in eodem Cæremoni-
 ali continentur, servatis, satisfacere
 possit: cui accedit, quòd juxta gene-
 les Rubricas Missalis Romani ad
celebrandi missam c. 2. n. 6. Cæremoni-
 niali æquè adstringantur Præsules, ac Sa-
 cerdotes rubricis Missalis, nullum
 lateat, quantâ animi contentione
 Ele

30

Electio[n]is 1. Cor. 34. v. 40. præcipiat,
ut omnia honestè & secundùm ordinem
fiant.

426. De Annulo & ejusdem signifi-
catione fusè dixi Bambergæ in sole-
mnitate Nuptiali Illustrissimorum Co-
mitis & Comitissæ de Dernbach die
24. Januarii 1578. ac quoniam ejusdem
usus apud quoslibet penè Clericos nul-
lâ speciali prærogativâ gaudentes passim
invalescit, annoto hic tantùm ex Joan-
ne Andrea in c. ut Apostolica. 6. de pri-
vilegiis in 6. Rhythmum vulgarem: Cleri-
cus annulatus aut stultus, aut Prala-
tus, potest tamen etiam Clericus Do-
ctor, extra missæ celebrationem, annu-
lum deferre, ut S. Congregatio Episco-
porum in una *Salernitana* 22. *Maji*
1612. resolvit, vanitate nimîaque affe-
ctatione remotâ. Quid autem Celsitu-
dosa de gestatione annulorum 25. *Mai*
1680. juxta Constitutionum Apostoli-
carum normâ decreverit, indicabit co-
mmissa Mandati sub hujus opusculi finem,

unâ cum aliis suæ Celsitudinis Edictis
appressi.

427. Post offertorium, Abbas medi-
us inter Assistentes ducitur ad Episco-
pum sedentem ante Altare in faldstuhle
cum mitra, cui flexis coram eo genibus
offert duas faces accensas, duos panes
& duo vascula seu doliola, in Pontifico
li *barrilia* dicta, vino plena, recipien-
tisque Episcopi manum obsequiosè de-
osculatione veneratur; ac inde recessit
ad locum sibi paratum, medius inter as-
sistentes suos, inclinatis genibus legit
totam Missam, verbis *consecrationis* re-
ceptis; obtentâque, post orationem *De-*
us in JESU &c. ab Episcopo pace, al-
te abellum suum rediens, assistentibus
suis impertitur eandem; ac sumptuo-
se ab Episcopo, ante eundem genua
reverenter demissis communicat de spo-
cie panis tantum; completâque Missa
usque ad ultimum Evangelium excan-
tâ, idem Neo-Abbas cum Bireta
Capite in genua se rursus demittit.

Episcopo mitrato sedente in falditorio ante medium Altaris, qui Mitram illum coronat; extracto que tantisper annulo de manu Abbatis, manibus Eiusdem Chirothecas, & Annulum eundem imponit.

428. De Mitra, quantum ad Abbates, aliosque inferiores Episcopis pertinet, constat ejus usum, post Annum CHRISTI Millesimum, paucis quibusdam Abbatibus à S. sede specialiter indultum fuisse: quorum privilegiis cum tempore S. Bernardi plerique Religiosorum Præsules inhiarent, jam supra n. 423, ex parte retuli, quam acerbè vanitatem illorum corripuerit: Apertè indicant quidam horum (Abbates) quid cogitent, dum privilegiis Apostolicis multo labore ac pretio obtentis, per ipsa vendunt insignia Pontificalia, utentes & Ipsi more Pontificum, mitrâ, annulo, atque sandaliis. Sanè si attendatur rerum dignitas, hanc Monachi abhorret professio, si ministerium, solis liquet congruere

Pontificibus: profecto esse desiderium
 quod videri gestum; merito, nam
 hnt iis esse subiecti, Quibus iam
 comparant desiderio Quid si etiam
 conferre privilegiorum possent autem
 quanto, putas, auro redimerentur?
 tifices appellarentur? Quâ quidem
 lei Doctoris amarâ correptione
 tum fuit, ut Abbates ordinis Cisterciensis
 non nisi circa A. C. 1489. ob
 centio VIII. usum Mitræ obtinere
 privilegio tunc ad Cisterciensium
 taxat & primos quatuor ejusdem
 nis Abbates n. 129. recensitos re-

429. Tametsi vero privilegium
 tam amplum tum ante, tum circa
 post tempora S. Bernardi tantopere
 neficio S. sedis dilatatum fuerit
 omnibus Canonicis Ecclesiarum
 politanarum Pragensis & Lugdunensis
 Imperialis Bambergensis, &
 quarundam; Pluribus Præpositis
 tuor Metropolitanæ Sedis Moguntinæ
 Prælati; Primicerio Ecclesie S.

Venetis; Custodi Hierosolymitano
 Minoritarum; Prioribus Conventus
 Brunensis F.F. Augustinianorū in Mo-
 ravia; plerisque Abbatibus, ac aliis, imò
 & Laico Bohemæ Duci al quando
 competiisse legamus: ejus usus tamen
 variè restrictus, speciatimque c. ut A-
 postolica. 6. de privi. in 6. à Clemente
 IV. statutum fuit, ut Abbates & alii,
 quibus Mitra usus est à S. sede concessus,
 exempti quidem in provincialibus Con-
 ciliis, & Episcopalibus Synodis (quibus
 nonnulli eorum interesse tenentur) mitris
 tantum aurifrisiatis (non tamen aureas
 vel argenteas laminas, aut gemmas ha-
 bentibus) uti possint: non exempti verò
 simplicibus, & albis ac planis utantur.
 In aliis verò locis exemptis & non exem-
 ptis, liceat illis uti mitris, prout con-
 cessa eis ab eadem sede in illa permis-
 sunt.

430. Quoad Chirothecas Pontifi-
 cales, primum fortassis earum usum Ur-
 banus II. S. Hugoni Abbati Cluniacensi

concessit, quæ colori paramentorum
congruere debent, exceptis nigris in
Missis pro Defunctis, ubi nullus est
rothecarum usus, ut ut aliqui profana
ridiculè in similibus etiam missis nigris
assumant. DIXI: Pontificales: namb
aliæ quondam alicubi in missa adhibita
fuerunt à Presbyteris, ex corio, ad
piscopalium ex serico textarum
men, confectæ: sed hæc per transco
nam.

431. Si Abbas benedictus sit in
prio Monasterio, pulsatis Ecclesiasticis
panis, Episcopus ei ad chorum deducitur
& in Prædecessoris sui sede collocatus
porrigit Baculum Pastoralem tenen
dum in manu sinistra: si verò extra
ipsum, Episcopus deducit Abbatem
faldistorium, quo Ipsemet usus fuerit
inquiens: *Stas in Iustitia* &c. quo lecto
te, Episcopus à dextris Ejus stans, &
ad Altare conversus, deposita mitra
tonat Hymnum: *Te DEUM Laudamus*
sub cujus decantatione solemni
post

post primum ver sum surgens, & à mi-
 tratis Assistentibus associatus circumi-
 ens Ecclesiam, Populo benedicit: Epi-
 scopo interim sine mitra apud sedem
 manente, donec Abbas (si is quidem in
 proprio Monasterio benedictus fuerit)
 ad sedem suam rediens ac sedens singu-
 los Monachos ad osculum manûs admi-
 serit, Hymnusque completus fuerit:
 quo finito, Episcopus stans sine mitra à
 dextris Abbatis sedentis cum mitra, di-
 cit *versus*, & orationem *Exaudi*, rece-
 ptâque deinde Mitrà Episcopali, ad
 cornu Evangelii Altaris, ad stantibus As-
 sistentibus sine mitris, procedit: at Neo-
 Abbas cum mitra ac baculo, ante medi-
 um Altaris, Populo solemniter benedi-
 cit; tumque ad cornu Epistolæ Altaris
 cum mitra & baculo in genua pro volu-
 tus, semel tantum Episcopo acclamat:
Ad multos annos! à Quo, sicut & ab As-
 sistentibus recipitur surgens ad osculum
 Pacis; ac deinde recedens cum Assisten-
 tibus ad locum sibi destinatum, dicit
 Evan-

Evangelium S. Joannis; quod cum etiam
fecerit Episcopus in Altari, depositis
sacris vestibus, omnes in Pace recedunt.

432. Si Electus Abbas non habeat
suum mitræ, assistunt ei tantum duo Seniores
sui, vel alterius Cœnobii, non ex-
trati, super pelliceum & Pluviale gene-
tes; peracto quæ examine, priusquam
Missa inchoetur, Electus loco Sancto-
riorum, Crucis, Tunicellæ, & Dalmaticæ,
deposito Pluviali, & stola in mo-
dum crucis S. Andree, cæterorum sim-
plicium Presbyterorum adinstar, rece-
tâ, casulam tantum induit; atque om-
sâ sub finem Missæ impositione Miro-
chirothecarum & Annuli, cum in Ab-
batiali Sede aut Faldistorio constituitur
stat cum bireto: non tamen circuit Ec-
clesiam benedicens Populum, sed cum
Cantoribus solemniter perfolvit. Pro-
mnus Ambrosianus, manet sedens in
sede, aut Faldistorio, cooperto Capite
usque ad finem; si quæ benedicenda

Monasterio suo, monachos ad ample-
 um admittit, & intermissâ Populi be-
 nedictione solemni, cum appreciatione
Ad multos annos! finè mitra actum con-
 cludit.

CAPUT VI.

De congregationibus ordinum
 non exemptorum.

413. De Cœnobitijs sub Episcoporum potestate constitutis, diversisq; Congregationibus, maximè verò Cisterciensibus.

414. Status Cisterciensium in Franconia.

415. De celeberrimo & primo ordine Patrum Benedictinorum: ubi de vigilantia Episcoporum in aggregationibus impediendis.

433. **N**otum est, plures etiamnum Cœnobitas, in Germania saltem, Hungaria, Polonia, & Bohemia, retentâ subiectione a vitâ, constitutos esse sub Episcoporum potestate, ac secundum se regi plerumque ex vi Regule independentes ab alijs conventibus,